

OPMANDSKENDELSE

i

Faglig Voldgift

(FV2018.0118)

Gymnasieskolernes Lærerforening

for

A

(advokat Jannik Isidor)

mod

Grønlands Selvstyre

Økonomi- og Personalestyrelsen

(advokat Kirsten Bork)

Afsagt den 24. juni 2019

1. Indledning

Sagen angår, om A, der er uddannet professionsbachelor i biomedicinsk laboratorieanalyse, og som i årene 2015-2017 som ansat under Grønlands Selvstyre har undervist i science og kemi på den gymnasiale uddannelse på Campus X, skulle have været ansat under Overenskomst mellem Naalakkersuisut (Grønlands Selvstyre) og De Samforhandlende Akademikeroverorganisationer (Ingeniørforeningen i Danmark, Arkitektforbundet, Gymnasieskolernes Lærerforening, DM (Dansk Magisterforening) og Dansk Psykologforening) for ansatte i Grønlands Selvstyre og i de grønlandske kommuner

2. Sagens indbringelse for og behandling ved faglig voldgift

Sagen blev mundtligt forhandlet den 13. maj 2019 for en faglig voldgiftsret med følgende partsudpegede medlemmer:

Udpeget af klager: Konsulent Jess Rasmussen og konsulent Casper Klink.

Udpeget af indklagede: Forhandlingsdirektør Signe Friberg Nielsen og jurist Katrine Quistgaard Pagh.

Som opmand er udpeget undertegnede fhv. højesteretsdommer Jytte Scharling.

Der er afgivet forklaring af B og C.

Sagen blev fra klagers side procederet af advokat Jannik Isidor og fra indklagedes side af advokat Kirsten Bork.

Efter forhandling og votering kunne der ikke blandt de af parterne valgte medlemmer af voldgiftsretten opnås enighed om eller flertal for en afgørelse. Afgørelsen skal derfor træffes af opmanden.

De partsudpegede medlemmer erklærede sig indforstået med, at kendelse kan afsiges uden fuldstændig sagsfremstilling.

3. Påstande

Klager, Gymnasieskolernes Lærerforening for A, har nedlagt følgende påstande:

1. Grønlands Selvstyre skal betale en bod efter voldgiftsrettens skøn på ikke under 50.000 kr. med procesrente fra voldgiftssagens anlæg.

2. Principalt:

Grønlands Selvstyre skal regulere As løn for perioden 1. august 2015 – 15. oktober 2017, således at hun aflønnes i medfør af Overenskomst mellem Naalakkersuisut (Grønlands Selvstyre) og De Samforhandlende Akademikeroverorganisationer (Ingeniørforeningen i Danmark, Arkitektforbundet, Gymnasieskolernes Lærerforening, DM (Dansk Magisterforening) og Dansk Psykologforening) for ansatte i Grønlands Selvstyre og i de grønlandske kommuner.

Subsidiært:

Grønlands Selvstyre skal betale 53.204,98 kr. til A med procesrente fra voldgiftssagens anlæg.

Indklagede, Grønlands Selvstyre, Økonomi- og Personalestyrelsen, har påstået frifindelse.

4. Sagsfremstilling, overenskomstgrundlag m.v.

A, der er uddannet professionsbachelor i biomedicinsk laboratorieanalyse fra VIA University College, Aarhus, blev med virkning fra den 1. august 2015 ansat i Grønlands Selvstyre med foreløbig placering ved Campus X. Hun fratrådte sin stilling den 15. oktober 2017.

I henhold til ansættelseskontrakten blev hun ansat som faglærer. Det hedder i ansættelseskontrakten, at for ansættelsesforholdet gælder overenskomst med tilhørende protokollater og aftaler af 20. september 2012 mellem Naalakkersuisut og Atorfiliit Kattuffiat/AK om funktionsoverenskomst for ansatte i Grønlands Selvstyre og de Grønlandske Kommuner.

Campus X er en uddannelsesinstitution, som bl.a. har gymnasieuddannelser (GUX) og erhvervsuddannelser. Det er ubestridt, at A blev ansat til at undervise i science og kemi på GUX – to fag i den gymnasiale fagrække. Da hun ikke opfyldte de uddannelsesmæssige krav for at undervise på GUX, underviste hun på grundlag af en dispensation fra Grønlands Selvstyre.

Det hedder i Grønlands Selvstyres brev herom af 9. maj 2015 bl.a.:

”Departementet skal hermed meddele, at Campus X tildeles dispensation til at fastansætte A som underviser i den gymnasiale uddannelse på baggrund af deltagelse i kompetencegivende uddannelse på kandidatniveau i faget Kemi.

Dispensationen er gældende såfremt aftalen om opkvalificering indenfor en given periode overholdes. For A er det ifølge aftale med Campus X, at den faglige kompetence er opnået inden 31. juli 2018. Såfremt den faglige kompetence ikke er opnået inden for det aftalte tidsrum, så bortfalder dispensationen og dermed grundlaget for fastansættelse.

Dispensationen gives helt overordnet, da gymnasieskolen oplyser, at de har haft svært ved at rekruttere kvalificeret arbejdskraft i en længere periode, og der ved opslag ikke har kunnet ansættes fagligt kvalificerede undervisere, hvorfor undervisernes kvalifikationer således må sikres ved uddannelsesaktivitet i ansættelsesperioden. Dispensationen gives konkret, da det fra skolens side vurderes, at denne underviser er så stor en ressource for skolens virke, at man ønsker at fastansætte vedkommende.”

Med studiestart i september 2016 blev A optaget på masteruddannelsen i Bioteknologi på Aalborg Universitet som deltidsstuderende.

Overenskomstgrundlaget mv.

OVERENSKOMST

mellem

Naalakkersuisut (Grønlands Selvstyre) og De Samforhandlende Akademikerorganisationer (Ingeniørforeningen i Danmark, Forbundet af Arkitekter og Designere, Gymnasieskolernes Lærerforening, DM (Dansk Magisterforening) og Dansk Psykologforening) for ansatte i Grønlands Selvstyre og i de grønlandske kommuner (herefter AC-overenskomsten)

indeholder i kapitel 1, § 1, følgende bestemmelse om overenskomstens område:

”Overenskomstens område

Denne overenskomst omfatter:

a) Arkitekter, akademiingeniører, civilingeniører, diplomingeniører, levnedsmiddelingenier og teknikumingeniører, cand.pharm. (farmaceuter), cand.geom. (landinspektører), cand.scient. i humanbiologi (humanbiologer), cand.agro. (landbrugsvidenskab), cand.silv. (skovbrugsvidenskab), cand.design'er (designer), cand.med.vet (dyrlæger), cand.theol.er (teologer) Ph.d.'er, mag.art.'er, mag.scient.'er, cand.scient.'er, cand.mag.'er, cand.art.'er, cand.act.'er, cand.stat.'er, dr.phil.'er (med dansk doktorgrad, cand.pæd.'er, cand.cornm.'er, cand.ling.merc.'er, lic.phil.'er, lic.scient.'er, cand.scient.bibl.'er, cand.phil.'er, translatører, BS.'er, B.A.'er, B.sc.'er, og cand.psyk.'er, cand.pæd.'er i psykologi, mag.art.'er i psykologi samt bibliotekar DB og bachelorer uddannet ved Det informationsvidenskabelige Akademi (tidligere: Danmarks Biblioteksskole), der ansættes ved Grønlands Selvstyre, Tele Greenland A/S, A/S Boligselskabet INI og kommunerne i Grønland.

Overenskomsten omfatter kun cand.theol.'er (teologer) og cand.med.vet (dyrlæger), der ikke er ansat som teologer/ dyrlæger eller fungerer som teologer/ dyrlæger.

Overenskomsten omfatter tillige cand.soc. (med følgende uddannelsesretninger: Miljø- og konfliktanalyse, miljøplanlægning, evaluering, sociologi og kulturanalyse, europæiske studier, udvikling og internationale relationer, socialt arbejde, sundhedsfremme og sundhedsstrategier).

*) Omfatter kandidater fra Roskilde Universitetscenters kommunikationsuddannelse med et overbygningsfag fra det naturvidenskabelige eller humanistiske hovedområde samt kandidater med samfundsfag som overbygningsfag.

Overenskomsten omfatter tillige masteruddannede med minimum 90 ECTS point.

b) Uddannelser kan, efter aftale mellem parterne, skrives

ind i et separat bilag og medtages herefter i overenskomsten for næste overenskomstperiode.

Stk. 2. Overenskomstens parter kan aftale, at overenskomsten også gælder for personer med anden uddannelse, når disse ikke er omfattet af anden overenskomst i Grønland.

Stk. 3. De i stk. 1 nævnte personer vil i det følgende blive benævnt henholdsvis som ingeniører, arkitekter, magistre, psykologer, gymnasielærere og bibliotekarer. Dog vil der i fælles bestemmelserne anvendes benævnelsen den ansatte.

Stk. 4. Overenskomsten omfatter ikke tjenestemænd og pensionerede tjenestemænd fra Grønlands Selvstyre, kommunerne, staten eller koncessionerede virksomheder.

Stk. 5. Ansatte over 70 år er ikke omfattet af overenskomsten.

...”

OVERENSKOMST

Mellem Naalakkersuisut og Atorfiliit Kattuffiat/AK om funktionsoverenskomst for ansatte i Grønlands Selvstyre og de Grønlandske kommuner (herefter AK-overenskomsten)

indeholder i kapitel 1, § 1, om overenskomstens anvendelsesområde bl.a. følgende bestemmelse.

”Denne overenskomst omfatter:

...

10. Stillinger som centerledere og faglærere jf protokollater

...”

Hovedaftalen af 3. november 1993 mellem Grønlands Landsstyre, Danske Arkitekters Landsforbund/ansatte Arkitekters Råd, Ingeniørforbundet, Teknikumingeniørernes Forbund, Dansk Magisterforening, Gymnasieskolernes Lærerforening og Dansk Psykologforening indeholder i § 1, stk. 1, en bestemmelse om, at parterne er enige om at fremme et godt samarbejde og virke for rolige og stabile arbejdsforhold på tjenestestederne.

Efter Inatsisartutlov nr. 13 af 22. november 2011 om den gymnasiale uddannelse skal lærere, der underviser i henhold til loven som udgangspunkt have faglig og pædagogisk kompetence i et eller flere fag i den gymnasiale uddannelse (§57). Faglig kompetence er som udgangspunkt betinget af

en ved et universitet eller anden højere læreanstalt bestået kandidateksamen inklusive speciale i et eller flere fag i gymnasieuddannelsens fagrække (§58).

Forklaringer

B har forklaret bl.a., at han er kontorchef i overenskomstafdelingen i Økonomi- og Personalestyrelsen, Grønlands Selvstyre. Han har deltaget i overenskomstforhandlingerne siden 2002. Han har underskrevet såvel 2016 AC-overenskomsten som 2017 AK-overenskomsten.

Anvendelsesområdet for AC-overenskomsten er ansatte med en akademisk bachelor- eller kandidatgrad.

AK-overenskomsten, som er en funktionsoverenskomst, afløser det tidligere tjenestemandssystem, som politikerne i begyndelsen af 2000-tallet besluttede at ophøre med at anvende.

Tjenestemandssystemet var aflønningsform for stillinger, der ikke stilles uddannelsesmæssige krav til, dvs. ikke-akademisk uddannede ansatte, som eksempelvis socialrådgivere og andre professionsbachelorere.

Ved tvivl om, under hvilken overenskomst en medarbejder skal indplaceres, søger Økonomi- og Personalestyrelsen i første række at nå til enighed ved drøftelse med organisationer. Hvis der ikke opnås enighed, forespørges Undervisningsministeriet.

As uddannelse som professionsbachelor i biomedicinsk laboratorieanalyse er ikke en akademisk uddannelse, og det forhold, at hun er optaget på en Masteruddannelse er ikke ensbetydende med, at hun opnår en mastergrad.

Det er ressortmyndigheden, der tager stilling til, om en medarbejder er kvalificeret til at undervise, men dette er uden betydning for den overenskomstmæssige indplacering.

C har forklaret bl.a., at hun i 9 år har været undervisningsinspektør på det gymnasiale område i Grønland.

Kravene til undervisningskompetence på gymnasieniveau er dels, at den pågældende har pædagogisk kompetence, dels at den pågældende har faglig kompetence i form af en bestået kandidateksamen fra et universitet eller anden højere læreanstalt. På nogle merkantile uddannelser kan den faglige kompetence opnås ved en 3½-årig uddannelse suppleret med 2 års erhvervs erfaring.

A har en professionsbachelorgrad og har ikke 2 års erhvervs erfaring. Hun opfylder derfor ikke kravene til undervisningskompetence. Direktoratet gav imidlertid dispensation til ansættelsen ved Campus X efter ansøgning fra skolen, der oplyste, at man ikke havde kvalificerede ansøgere til stillingen, og at man gerne ville investere i videreuddannelse af A.

Yderligere oplysninger

Betalingspåstanden i den subsidiære påstand 2 er opgjort som forskellen mellem lønnen til A efter henholdsvis AC-overenskomsten og AK-overenskomsten

5. Parternes argumentation

Klager har til støtte for sine påstande anført navnlig, at A fejlagtigt er ansat efter AK-overenskomsten. Det bestrides, at As arbejde og ansættelse er omfattet af AK-overenskomsten. Hun underviser ikke på en erhvervs- eller brancheskole, idet hun netop er ansat til og varetager undervisningen på gymnasieniveau.

Der er ingen anden overenskomst, der regulerer forholdet for undervisere på gymnasiet end AC-overenskomsten, som således finder anvendelse, og som A er omfattet af.

Det gøres overordnet gældende, at enhver undervisning, der foretages på gymnasieniveau, er omfattet af den mellem klager og indklagede indgåede overenskomst, hvorfor der bl.a. skal aflønnes i medfør heraf.

Hertil kommer, at en professionsbachelor er efter omstændighederne omfattet af AC-overenskomstens § 1, stk. 1. A var endvidere optaget på en masteruddannelse. Uanset om en professionsbachelor ikke isoleret set er en bachelorgrad, der direkte er nævnt i overenskomstens § 1, stk. 1, opfylder hun på denne baggrund alligevel betingelserne for at være omfattet af AC-overenskomstens § 1, stk. 1.

Subsidiært gøres det gældende, at indklagede efter omstændighederne bør være omfattet af den mellem klager og indklagede indgåede overenskomst, idet klager og indklagede ikke har forhandlet vedrørende den pågældende stilling.

Til støtte for bodspåstanden har klager navnlig anført, at indklagede har overtrådt Hovedaftalens § 1 ved ikke fremme et godt samarbejde og virke for rolige og stabile arbejdsforhold ved fejlagtigt at aflønne A efter AK-overenskomsten og ikke efter AC-overenskomsten.

Indklagede udtømmer den med klager indgåede overenskomst ved at ansætte lærere til at undervise på gymnasierne i henhold til AK-overenskomsten.

Klager er den eneste organisation, der har forhandlingsret vedrørende gymnasieundervisning og gymnasielærere. AK har ikke forhandlingsret vedrørende gymnasieundervisning og gymnasielærere.

Indklagede bør derfor betale en bod efter voldgiftsrettens skøn på ikke under 50.000 kr. Der er ikke grundlag for at lade boden bortfalde som følge af undskyldelige omstændigheder. Indklagede vidste, at A ikke opfyldte kravene til at undervise på gymnasieniveau, men valgte alligevel at ansætte hende. Indklagede har således handlet bevidst i strid med AC-overenskomsten.

Indklagede har til støtte for frifindelsespåstanden anført navnlig, at AC-overenskomsten er en uddannelsesoverenskomst. Ud fra en ordlydsfortolkning af AC-overenskomstens område, jf. § 1, stk. 1, er professionsbachelorer ikke omfattet af overenskomsten.

AC-overenskomsten opregner i § 1, stk. 1, en række uddannelser, der er omfattet af overenskomsten, og som følge af detaljeringsgraden må det lægges til grund, at bestemmelsen er

udtømmende. Der må derfor slutes modsætningsvist, når ”professionsbachelor” ikke er anført i overenskomsten. Professionsbachelor er derfor som udgangspunkt ikke omfattet af overenskomsten.

Det fremgår af overenskomstens § 1, stk. 2, at overenskomstparterne kan aftale, at overenskomsten også er gældende for personer med en anden uddannelse, når disse ikke er omfattet af anden overenskomst. En sådan aftale er imidlertid ikke indgået mellem overenskomstens parter for professionsbachelor.

Hertil kommer, at As arbejde på Campus X er omfattet af AK-overenskomsten. Det bestrides ikke, at hun underviste i science og kemi på GUX, men hun underviste på dispensation, idet hun ikke opfylder de formelle vilkår for at undervise på GUX. A er på denne baggrund ansat som faglærer og indplaceret i overensstemmelse med § 1, stk. 1, nr. 10, i AK-overenskomsten. Begrebet faglærer anvendes fortrinsvis på tekniske skoler, men kan også dække A.

For at være omfattet af AC-overenskomsten skal den ansatte have en kandidatgrad og udføre arbejde omfattet af AC-overenskomsten. Det er ikke tilstrækkeligt, at A var optaget på en kandidatuddannelse.

Hvis voldgiftsretten måtte give klager medhold i den principale eller subsidiære påstand 2 gøres det gældende, at indklagede kun skal betale procesrente af et eventuelt nettobeløb for efterregulering til A, dvs. efter fradrag af A-skat.

Det bestrides, at der – såfremt klager måtte få medhold i påstand 2 – er grundlag for at pålægge indklagede bod. Indklagede har ikke handlet i strid med Hovedaftalens § 1. Subsidiært bør bod bortfalde som følge af undskyldelige omstændigheder, idet der har været berettiget tvivl om, hvilken overenskomst A henhører under.

6. Opmandens begrundelse og resultat

Efter sin ordlyd og opbygning må Overenskomst mellem Naalakkersuisut (Grønlands Selvstyre) og De Samforhandlende Akademikeroverorganisationer (Ingeniørforeningen i Danmark, Arkitektforbundet, Gymnasieskolernes Lærerforening, DM (Dansk Magisterforening) og Dansk Psykologforening) for ansatte i Grønlands Selvstyre og i de grønlandske kommuner (AC-overenskomsten) anses for en uddannelsesoverenskomst, idet overenskomstens anvendelse – medmindre der indgås særskilt aftale – er betinget af en bestemt uddannelsesmæssig baggrund.

Når henses til den meget detaljerede opregning i overenskomstens kapitel 1, § 1, af, hvilke uddannelser, overenskomsten omfatter, må denne opregning anses for udtømmende.

De omfattede uddannelser er i det væsentlige karakteriseret ved at være akademiske bachelor- og kandidatuddannelser.

A var ved og under sin ansættelse uddannet professionsbachelor i biomedicinsk laboratorieanalyse. Denne uddannelse er ikke nævnt i opregningen i overenskomstens § 1, stk. 1, og der er ikke indgået aftale mellem overenskomstens parter efter § 1, stk. 2, om, at overenskomsten skulle gælde for A.

Uddannelsen er som en professionsbacheloruddannelse ikke en akademisk bachelor- eller kandidatuddannelse.

Uddannelsen er dermed ikke omfattet af AC-overenskomstens anvendelsesområde.

På den anførte baggrund finder jeg, at A ikke havde krav på at blive aflønnet efter AC-overenskomsten.

Det forhold, at A under sin ansættelse påbegyndte et deltidsmasterstudie, og at der ikke i forbindelse med hendes ansættelse blev forhandlet mellem Gymnasieskolernes Lærerforening om ansættelsen, kan ikke føre til et andet resultat.

Jeg bemærker herved, at der ikke i sagen er grundlag for at antage, at indklagede ved ansættelsen har søgt at udtømme overenskomsten med Gymnasieskolernes Lærerforening, idet baggrunden for ansættelsen af A til at undervise i gymnasiale fag, var, at der ikke havde været ansøgere til stillingen med en akademisk grad.

Indklagede har herefter ikke handlet bodspådragende.

Jeg tager derfor indklagedes frifindelsespåstand til følge.

Herefter bestemmes:

Indklagede, Grønlands Selvstyre, Økonomi- og Personalestyrelsen, frifindes.

Hver part skal bære egne sagsomkostninger og betaler halvdelen af opmandens honorar.

Den 24. juni 2019

Jytte Scharling

